

5. Odpoveď ministra zdravotníctva Slovenskej republiky Kamila Šáška na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Oskara Dvořáka podanú 12. marca 2025 vo veci sprievodu detských pacientov a pacientov s ťažkým zdravotným postihnutím počas hospitalizácie

**MINISTERSTVO
ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Kamil Šaško
minister

KANCELÁRIA NR SR PODATEĽŇA	
Došlo: 09 -05- 2025	
Číslo záznamu: 10472	Číslo spisu: 6116-0005-0096/2025-123
Listy: 6	Prílohy:
Vybavuje: 	

Bratislava: 07. 04. 2025

Číslo: S18436-2025-OŠKP-2

Vážený pán poslanec,

na základe Vašej interpelácie zo dňa 12. marca 2025, ktorá bola písomne doručená predsedovi Národnej rady Slovenskej republiky so žiadosťou o zodpovedanie otázok týkajúcich sa oblasti prítomnosti rodiča hospitalizovaného dieťaťa, si dovoľujem uviesť nasledovné skutočnosti:

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky zabezpečuje pre všetkých občanov rovný prístup k dostupnej a kvalitnej zdravotnej starostlivosti stanovených platným právnym poriadkom a medzinárodnými právami ratifikovanými Slovenskou republikou.

Podľa § 19 odseku 1 písm. a) a b) zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov: „Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre zdravotnú starostlivosť a ochranu zdravia.“

Legislatíva rezortu zdravotníctva sa zakladá na premise ustanovení Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), najmä článku 40: „Každý má právo na ochranu zdravia. Na základe zdravotného poistenia majú občania právo na bezplatnú zdravotnú starostlivosť a na zdravotnícke pomôcky za podmienok, ktoré ustanoví zákon.“, ďalej čl. 2 ústavy „Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.“

Podľa § 45 ods. 1 písm. b) zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 576/2004 Z. z.“) ministerstvo zdravotníctva odborne usmerňuje poskytovanie zdravotnej starostlivosti.

Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 576/2004 Z. z.: „Právo na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a služieb súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti vrátane cezhraničnej zdravotnej starostlivosti^{9a)} sa zaručuje rovnako každému v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v zdravotnej starostlivosti a pri poskytovaní tovarov a služieb ustanovenou osobitným predpisom.¹⁰⁾ V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje diskriminácia aj z dôvodov pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, štátnej príslušnosti, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, zdravotného postihnutia, veku, majetku, rodu alebo iného postavenia.“

Podľa § 4 zákona č. 576/2004 Z. z. poskytovateľ zdravotnej starostlivosti (ďalej len „poskytovateľ“) a zdravotnícki pracovníci za podmienok ustanovených osobitnými predpismi, najmä zákonom č. 578/2004 Z. z., sú povinní poskytovať zdravotnú starostlivosť správne.

Pobyt sprevádzajúcej osoby v ústavnom zdravotníckom zariadení sa podľa § 13 písm. d) zákona č. 576/2004 Z. z. klasifikuje ako služba súvisiaca s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Oslobodenie od povinnosti úhrady ustanovuje zákon č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti (zákon č. 577/2004 Z. z.) podľa § 38 ods. 8 písm. f) pre poistenca

1. do troch rokov veku prijatý do ústavnej starostlivosti, ak jeho sprievodcom je jeho zákonný zástupca, opatrovník, poručník, iná fyzická osoba ako rodič, ktorá má maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, osoba, ktorá má dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti, osoba, ktorá má dieťa v pestúnskej starostlivosti, alebo osoba, ktorá má záujem stať sa pestúnom a má dieťa dočasne zverené do starostlivosti,²⁸⁾

2. do 18 rokov veku prijatý do ústavnej starostlivosti na onkologickú liečbu, ak jeho sprievodcom je jeho zákonný zástupca, opatrovník, poručník, iná fyzická osoba ako rodič, ktorá má maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, osoba, ktorá má dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti, osoba, ktorá má dieťa v pestúnskej starostlivosti, alebo osoba, ktorá má záujem stať sa pestúnom a má dieťa dočasne zverené do starostlivosti,²⁸⁾

3. dojčiaci matka prijatá do ústavnej starostlivosti, ak jej sprievodcom je dojča,

4. dojča prijaté do ústavnej starostlivosti, ak jeho sprievodcom je dojčiaca matka.

Minimálnou podmienkou zohľadňovania špecifických potrieb poskytovania zdravotnej starostlivosti detskému pacientovi vyplýva z aktuálne platnej legislatívnej úpravy, ktorá definuje percentuálny podiel osobitného priestoru na ubytovanie rodičov. Dodržiavanie percentuálneho podielu osobitného priestoru na ubytovanie rodičov s osobitným priestorom na osobnú hygienu v rozsahu najmenej 25 % z lôžkovej kapacity oddelenia stanovuje výnos Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 09812/2008-OL z 10. septembra 2008 o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno - technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení nasledovne.

Podľa bodu 5 oddielu 1 tretej časti citovaného výnosu ďalšie priestorové vybavenie neonatologického oddelenia, tvoria izby pre rodičov hospitalizovaných detí (lôžka pre rodičov s vlastným príslušenstvom pre osobnú hygienu).

Podľa bodu 6 oddielu 1 tretej časti citovaného výnosu ďalšie priestorové vybavenie oddelenia, tvoria izby pre rodičov hospitalizovaných detí (lôžka pre rodičov s vlastným príslušenstvom na osobnú hygienu).

Problematika pobytu zákonného zástupcu dieťaťa počas hospitalizácie v zdravotníckom zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti je veľmi citlivou otázkou.

V oblasti prítomnosti rodiča hospitalizovaného dieťaťa eviduje Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky stanoviská poskytovateľov ústavnej zdravotnej starostlivosti (ďalej len „ústavný poskytovateľ“), podľa ktorých sa ubytovanie rodičov hospitalizovaných detí odlišuje v nadväznosti na kapacitné možnosti jednotlivých oddelení a kliník. Podmienky v niektorých ústavných zariadeniach umožňujú priamo ubytovať rodičov na izbách pacientov, niektoré oddelenia alebo kliniky majú samostatné izby pre rodičov vyčlenené v iných priestoroch budovy, možnosťou sú aj mobilné lôžka. Zároveň musíme konštatovať aj skutočnosť, že v snahe vychádzať v ústrety všetkým rodičom, ktorí chcú sprevádzať svoje deti počas hospitalizácie, sú ústavní poskytovatelia konfrontovaní aj so zastaraným priestorovo-technickým riešením nemocničných budov projektovaných ešte podľa noriem, ktoré nezohľadňovali prítomnosť sprevádzajúcich osôb.

Napriek týmto reálnym limitujúcim aspektom ústavní poskytovatelia deklarujú, že záujem dieťaťa bol a je pre zdravotníckych pracovníkov detských fakultných nemocníc a detských kliník vždy na prvom mieste. Ďalej konštatovali, že pre ústavného poskytovateľa

je nevyhnutné aj dodržiavanie podmienok bezpečného a epidemiologicky vyhovujúceho prostredia pre hospitalizáciu všetkých detí, ako aj plošnej výmery na posteľ pacienta na izbe a zabezpečenie základných hygienických potrieb pre rodičov.

Na základe uvedeného konštatujem, že ústavné zdravotnícke zariadenia svojimi opatreniami v rámci interných predpisov vytvárajú podmienky na individuálne posúdenie každého pacienta vrátane jeho sprievodcu a zabezpečenie dostupnosti akútnej a plánovanej zdravotnej starostlivosti bezpečným spôsobom, pri ktorom by nedošlo k ohrozeniu dieťaťa, sprievodcu ani zdravotníckeho pracovníka, a zdravotná starostlivosť deťom bola poskytovaná v plnom rozsahu.

Pre ukotvenie povinnosti pre poskytovateľa zabezpečiť prítomnosť sprevádzajúcemu rodičovi hospitalizovaného dieťaťa bez akéhokoľvek obmedzenia narážame na nevyhovujúce a zastarané priestorové riešenia budov nemocníc. V snahe zabezpečiť v čo najširšom rozsahu prítomnosť sprevádzajúcej osoby Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky eviduje a aj finančne podporuje projekty rekonštrukcií vo viacerých nemocniciach, napr. Detskej fakultnej nemocnici v Košiciach, Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou v Banskej Bystrici, Univerzitnej nemocnici Martin, a v neposlednom rade sa plánuje aj avizovaná rozsiahla rekonštrukcia Národného ústavu detských chorôb v Bratislave.

Ďalej dodávam, že v Slovenskej republike je potrebné, tak ako v zahraničí pri prijatí dieťaťa s rodičom do nemocnice akceptovať individuálne posúdenie a rozhodnutie ošetrojúceho lekára, ktorý sa riadi internými pokynmi ústavného zdravotníckeho zariadenia, za akých podmienok je možná prítomnosť sprevádzajúcej osoby.

V nadväznosti na vyjadrenia poskytovateľov ústavnej zdravotnej starostlivosti konštatujeme, že zdravotnícki pracovníci sa snažia pristupovať k riešeniu prítomnosti rodiča počas hospitalizácie dieťaťa individuálne, zodpovedne a preferovať najlepší záujem dieťaťa.

K otázke č. 1:

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky sa aktívne venuje otázke legislatívneho zakotvenia prítomnosti rodiča pri hospitalizovanom dieťati. Na pracovnom stretnutí sme prezentovali zámer realizovať legislatívnu úpravu zohľadňujúcu prítomnosť sprevádzajúcej osoby hospitalizovaného dieťaťa pri súčasnom zabezpečení poskytovania zdravotnej starostlivosti deťom lege artis. Dňa 27. marca 2025 sa na Ministerstve zdravotníctva Slovenskej republiky uskutočnilo pracovné stretnutie k téme zavedenia všeobecnej prítomnosti

rodiča počas hospitalizácie dieťaťa v rámci legislatívy. Pracovné stretnutie sa konalo za prítomnosti pani poslankyne Vladimíry Marcinkovej, zástupcov Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Komisára pre deti v Slovenskej republike a zástupcu Úradu Komisára pre deti, členov Asociácie na ochranu práv pacientov a zástupcov patientskych organizácií zameraných na detské ochorenia. Výsledkom stretnutia bola dohoda o pokračovaní rokovaní s cieľom predloženia návrhu legislatívnej úpravy v danej oblasti.

K otázke č. 2 a 3:

Pristúpiť k legislatívnemu procesu bude možné na základe dosiahnutia konsenzu zúčastnených strán rokovaní.

K otázke č. 4, 5 a 6:

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky sa v minulosti podieľalo na vypracovaní právnej úpravy umožňujúcej prítomnosť sprevádzajúcej osoby pri hospitalizovaných pacientoch s ťažkým zdravotným postihnutím. Táto úprava bola prijatá doplnením § 11 ods. 15 zákona č. 576/2004 Z. z.:

„Ak v druhej vete nie je ustanovené inak, osoba, ktorá je držiteľom preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom alebo obdobného dokladu vydaného v inom štáte a zároveň je osobou nespôsobilou dať informovaný súhlas, má pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení ústavnej starostlivosti právo na prítomnosť osoby podľa § 6 ods. 1 písm. b) alebo inej plnoletej osoby písomne určenej osobou podľa § 6 ods. 1 písm. b), ak prítomnosť takejto osoby nenaruší alebo nenaruša poskytovanie zdravotnej starostlivosti. Právo na prítomnosť osoby podľa § 6 ods. 1 písm. b) alebo inej plnoletej osoby písomne určenej osobou podľa § 6 ods. 1 písm. b) nemá osoba, ktorá je vo väzbe, vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo výkone detencie.“

Na záver si dovoľujem zdôrazniť povinnosť poskytovateľa zdravotnej starostlivosti poskytovať zdravotnú starostlivosť v súlade s platným právnym poriadok Slovenskej republiky vrátane zabezpečenia dostupnosti zdravotnej starostlivosti všetkým pacientom.

S odvolaním sa na dostupné informácie uvádzame, že prítomnosť rodiča počas hospitalizácie jeho dieťaťa sa v legislatíve krajín Európskej únie upravuje s ohľadom najmä na možnosti zdravotníckych zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti a zabezpečenie podmienok správneho poskytovania zdravotnej starostlivosti. Niektoré krajiny v tejto oblasti

upravili legislatívu v širšom rozsahu, iné krajiny ponechávajú súhlas s prítomnosťou rodiča na rozhodnutí ošetrojúceho lekára alebo vedúceho oddelenia/kliniky konkrétneho zdravotníckeho zariadenia.

Som toho názoru, že poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti by mal umožniť ubytovanie rodičov hospitalizovaných detí vždy, ak to prevádzkové podmienky zdravotníckeho zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti dovoľujú a zároveň s ohľadom na prínosy prítomnosti rodiča pre choré dieťa. Pre odlišnosť konkrétnych situácií a podmienok zdravotníckych zariadení bližšie špecifikované kritériá na schválenie prítomnosti rodiča upravujú interné predpisy zdravotníckych zariadení.

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky bude naďalej pokračovať v snahe vytvoriť optimálne podmienky v ústavných zdravotníckych zariadeniach, ktoré umožnia rodičovi sprevádzať dieťa počas celého obdobia hospitalizácie v čo najširšom rozsahu. Právo dieťaťa na sprievod je uznávané medzinárodnými dohovormi a odborníci sa zhodujú, že prítomnosť blízkej osoby pomáha dieťaťu lepšie zvládnuť pobyt v ústavnom zdravotníckom zariadeniach a podporuje jeho uzdravenie. V tomto smere urobím maximum pre to, aby sme v spolupráci s ústavnými zdravotníckymi zariadeniami zabezpečili čo najlepšie podmienky a umožnili čo najviac deťom prežiť hospitalizáciu s pocitom bezpečia a podpory.

S úctou,

Vážený pán
Oskar Dvořák
poslanec NR SR
Národná rada Slovenskej republiky
Bratislava